

Zamestnávateľský zväz geodézie a kartografie (ZZGK)
Komora geodetov a kartografov (KGK)
Komora pozemkových úprav SR (KPÚ SR)
Slovenská spoločnosť geodetov a kartografov (SSGK)

Bratislava 14. januára 2025

Výpadok katastra: nie je dôvod na paniku
Kybernetický útok môže byť spúšťačom efektívnych riešení pre budúcnosť

Tlačové vyhlásenie

Slovenský kataster čelí závažnému problému, ktorý ovplyvňuje prácu odborníkov a bežných občanov. Technické problémy spôsobené výpadkom katastrálneho systému zasiahli nielen evidenciu vlastníctva, ale aj všetky oblasti geodézie. Za všetky subjekty, ktoré združujú geodetov a kartografov v Slovenskej republike, zdôrazňujeme, že nie je dôvod na paniku. Dopady tohto kybernetického útoku by sme mali využiť na poučenie a na systémové zmeny v rezorte geodézie, kartografie a katastra s cieľom zlepšiť právne istoty a postavenie vlastníkov a zabezpečiť spoľahlivý výkon vybraných geodetických a kartografických činností.

Vo verejnom priestore sa v posledných dňoch komunikuje problematika katastra, ale celý názov úradu je Úrad geodézie, kartografie a katastra (ÚGKK) SR. Okrem výpadku katastrálnych portálov, ku ktorým občania pristupujú najčastejšie, **vypadli aj služby, ktoré používa geodézia a kartografia pri svojich službách verejnosti.** Kataster nemožno oddeliť od geodézie a kartografie, lebo tie poskytujú mapy, na ktorých sú zobrazené parcely. Geodézia meria, kartografia zobrazuje a kataster eviduje parcely a iné nehnuteľnosti a právne vzťahy k nim.

Význam geodézie, kartografie a katastra a ich dosah na všetky oblasti života

Výpadok počítačového systému ÚGKK SR má vážny dopad na celú spoločnosť. Tento problém ukázal **nedocenený nadrezortný význam geodézie, kartografie a katastra.** Činnosť rezortu **ovplyvňuje v podstate všetky oblasti verejného života.**

Kybernetický útok znefunkčnil mnohé profesie, od geodetov, cez realitný a hypotekárny trh, stavebníctvo, poľnohospodárstvo, ochranu životného prostredia. Paralyzovaná je činnosť štátnej správy, územnej samosprávy, miestnej samosprávy, súkromného sektora a každého obyvateľa Slovenska. **Prerušené sú stavebné a územné konania, ohrozený je výber daní z nehnuteľností** a ďalšie služby využívajúce údaje katastra.

Okrem výpadku elektronických služieb katastra nefungovali ani tzv. aktívne geodetické základy, ktoré umožňujú presné merania v reálnom čase (SKPOS). Oceňujeme, že významným úsilím zamestnancov ÚGKK v úzkej spolupráci s komerčnou sférou sa ich podarilo sfunkčniť v krátkom čase. Spustenie provizórnej prevádzky katastrálnych odborov však neumožňuje geodetickým firmám poskytovať služby verejnosti v katastri. **Nie je možné vyhotovovať geometrické plány a vytyčovať hranice pozemkov.**

Návrat k špecializovanej štátnej správe

Vzniknutá situácia nám ukázala, aký **nevyhovujúci model štátnej správy** na úseku katastra nehnuteľností máme zavedený na Slovensku. Geodézia, kartografia a kataster sú **interdisciplinárne oblasti**, no ich **kompetencie sú nesystémovo rozdelené** medzi rôzne ústredné orgány štátnej správy.

Po dvoch reformách štátnej správy zostala „hlava“ bez „tela“. Hlava, ktorou myslíme ÚGKK (špecializovaný orgán štátnej správy), riadi kataster metodicky, ale telo, t. j. výkonní pracovníci na katastrálnych odboroch okresných úradov, podliehajú všeobecnej štátnej správe spadajúcej pod Ministerstvo vnútra SR.

Ak hovoríme o kybernetickej bezpečnosti, treba si uvedomiť, že zodpovednosť za **infraštruktúru** (servery, počítače, disky, softvéry) má ministerstvo vnútra, ale zodpovednosť za **infoštruktúru** (dáta, informácie) má ÚGKK. Problematickou je aj oblasť ľudských zdrojov. Uvedené nastavenie neumožňuje optimálnu personálnu politiku a odborný rast zamestnancov katastrálnych odborov.

Návrat k špecializovanej štátnej správe sa ukazuje ako nevyhnutný. Geodézia, kartografia a kataster sú výsadne odbornou činnosťou, pre ktorú je nutné zastrešenie špecializovaným ústredným orgánom štátnej správy a tým je v zmysle zákona ÚGKK SR.

Ohrozuje výpadok služieb katastra právnu istotu vlastníkov?

Pre verejnosť je momentálne dôležitá informácia, že **žiadny zodpovedný vlastník sa nemusí báť o svoj majetok**. Výpadok neznamená, že máme zanevrieť na digitalizáciu. Výpadok katastra ukázal na systémové problémy, ktoré je potrebné riešiť. Naopak, len dôsledná digitalizácia všetkých údajov, ich zabezpečenie formou archivácie pri zachovaní najvyššej kybernetickej bezpečnosti, umožní spoľahlivé udržiavanie a aktualizáciu dát katastra a ich efektívne využívanie nielen odborníkmi, ale aj širokou verejnosťou.

Právnu istotu evidencie vlastníckych práv garantuje **bezpečná infraštruktúra** (servre, počítače, sieť, softvéry...), **kvalitná infoštruktúra**, ktorú tvoria aktuálne a dostatočne presné mapy a písomné údaje, a **legislatívne nastavenie rešpektujúce práva vlastníka**.

Krízová situácia poukázala na slabé stránky infraštruktúry. Každodennou realitou katastra je však aj nízka kvalita infoštruktúry (máp). Na Slovensku máme nepresný a nedostatočne kvalitný súbor geodetických informácií, teda mapy. V oblasti pozemkového vlastníctva dlhodobo upozorňujeme na niekoľko základných problémov. Medzi hlavné patrí nesúlad medzi stavom evidovaným v katastri a skutočným stavom v teréne. Nízka kvalita údajov – na viac ako 50 % územia stále používame mapy, ktoré vznikli pred 100 rokmi. Ich technická kvalita a geometrická presnosť je nedostatočná, nezodpovedá dnešným technickým možnostiam a zostala rovnaká ako v čase ich vzniku, len sú zobrazené v digitálnom priestore. Extrémna rozdrobenosť pozemkového vlastníctva znemožňuje majiteľom efektívne nakladať so svojím vlastníctvom. V katastri je neprehľadnosť, lebo sa súbežne spravujú a vedú dva registre – register C a register E, čo je pre bežného občana komplikované, a nezrozumiteľné.

Posilnenie právnej istoty vlastníkov

Správny kataster a hodnovernosť jeho údajov vždy bola, je a bude predovšetkým vecou geodézie, kartografie a katastra. Práve krízu, ktorá postihla informačný systém by sme mali brať ako **príležitosť zaviesť efektívne riešenia pri správe pozemkového vlastníctva**. My – odborná geodetická verejnosť, vieme ako na to. Máme na to dva základné spôsoby – pozemkové úpravy v extraviláne a obnova katastrálneho operátu novým mapovaním v intraviláne. Tieto opatrenia sú síce čiastkové a postupné, ale môžu priniesť **výrazné zlepšenie kvality katastrálneho operátu a usporiadania súkromného vlastníctva** a zlepšenia právnej istoty na Slovensku.

Momentálna situácia vytvára **priestor na zmazanie investičného dlhu a administratívnej záťaže** v oblasti pozemkového vlastníctva. Môžeme sa zamerať na **usporiadanie, efektívnu evidenciu a správu pozemkového vlastníctva**.

Súčasná situácia nám dáva príležitosť prehodnotiť a zlepšiť infraštruktúru, infoštruktúru, procesy a organizáciu správy katastrálnych údajov. Spoluprácou rezortov, odborníkov a verejnosti môžeme zabezpečiť, aby bol kataster spoľahlivý a efektívny aj pre budúce generácie.

***

Ing. Vladimír Uhlík – predseda predstavenstva ZZGK, predseda predstavenstva KPÚ SR
Ing. Jozef Kožár – podpredseda predstavenstva ZZGK
Prof. Ing. Alojz Kopáček, PhD. – predseda predstavenstva KGK
Doc. Ing. Marek Fraštia, PhD. – podpredseda výkonného výboru SSGK
Ing. Lukáš Müller – generálny sekretár ZZGK

Kontakt pre médiá:

Vladimír Uhlík
Tel.: 0905 345 292
Email: sekretar@zzgk.sk